

چارچوب قانونی و راهکارهای مواجهه با دوپینگ در ورزش ایران

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تاریخ انتشار:

۱۴۰۴/۵/۱۱

شماره مسلسل: ۲۰۸۷۳

کد موضوعی: ۲۷۰

مرکز پژوهش‌های
مجلس شورای اسلامی

عنوان گزارش:

چارچوب قانونی و راهکارهای مواجهه با دوپینگ در ورزش ایران

نوع گزارش: طرح/لایحه □ راهبردی □ نظارتی □ پیش‌نویس قانونی ■

نام دفتر:

مطالعات فرهنگی و آموزش (گروه ورزش، میراث فرهنگی و گردشگری)

تهیه و تدوین:

صادق رنجبر (گروه ورزش، میراث فرهنگی و گردشگری)

مدیر مطالعه:

سعید شفیعا (گروه ورزش، میراث فرهنگی و گردشگری)

ناظر علمی:

موسی بیات

همکاران:

ستاره اسکندری (دکتری مدیریت ورزشی دانشگاه تهران)، سید میثم عظیمی (دفتر مطالعات حقوقی)

اظهار نظر کنندگان خارج از مرکز:

رضا سعیدی نیشابوری (فائمه مقام دبیرکل ستاد ملی مبارزه با دوپینگ)، سید اشکان اردیبهشت (متخصص پزشکی ورزشی)، مرتضی زنگنه (قاضی دادگستری استان همدان)، بهنام نقی پور (عضو هیئت علمی پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی)

اظهار نظر کنندگان داخل مرکز:

محمد حسین قربانی (عضو هیئت علمی پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی)، مبین حاجی حسنی (گروه ورزش، میراث فرهنگی و گردشگری)

گرافیک و صفحه آرایی:

سیده فاطمه ابوطالبی

ویراستار ادبی:

زهره عطاردی

واژه‌های کلیدی:

۱. اخلاق در ورزش
۲. ارزش‌های فرهنگی
۳. دوپینگ
۴. دوپینگ تناسب اندام
۵. ورزش پاک

تاریخ شروع مطالعه:

۱۴۰۳/۸/۱

فهرست مطالب

چکیده.....	۶
خلاصه مدیریتی.....	۷
۱. مقدمه (بیان مسئله).....	۸
۲. ضرورت و اهمیت مبارزه بادوپینگ در ایران.....	۸
۳. ابعاد مواجهه بادوپینگ.....	۱۰
۴. مواجهه بادوپینگ در ورزش ایران.....	۱۳
۵. نتیجه گیری و پیشنهادها.....	۱۳
۶. پیش نویس لایحه مبارزه بادوپینگ در ایران.....	۱۴
منابع و مأخذ.....	۱۶

فهرست جدول

جدول ۱. خلاصه عملکرد ستاد ملی مبارزه بادوپینگ در حوزه های مختلف طی ۱۰ سال اخیر.....	۹
---	---

چارچوب قانونی و راهکارهای مواجهه با دوپینگ در ورزش ایران

چکیده

با توجه به مصوبه قانون عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در سازمان جهانی مبارزه با دوپینگ (وادا) توسط مجلس شورای اسلامی در سال ۱۳۹۰ و مکلف کردن دولت در انجام اقدامات پیشگیرانه در حوزه دوپینگ، حوزه فعالیت ستاد ملی مبارزه با دوپینگ در زمینه ورزش‌های رقابتی است. از این رو ستاد در حیطه دوپینگ تناسب اندام عملکردی نداشته است. در زمینه دوپینگ رقابتی نیز بیشترین عملکرد ستاد در طی سنوات گذشته مربوط به انجام آزمایش‌های دوپینگ بوده و در ارتباط با اقدامات آموزشی، فرهنگی و پیشگیرانه نیازمند تقویت جدی است. همچنین مطابق گزارش‌ها ستاد ملی مبارزه با دوپینگ از نظر ساختاری و منابع انسانی و مالی در وضعیت نامطلوب قرار دارد. با توجه به نقش شرکت‌های داروسازی در تولید مواد نیروزا و بحث قاچاق دارو، نهادهای ورزشی (شامل وزارت ورزش و جوانان، ستاد ملی مبارزه با دوپینگ و کمیته ملی المپیک و پارالمپیک و فدراسیون‌های ورزشی) به تنهایی نمی‌توانند به‌طور مؤثر بر کنترل دوپینگ و سوء مصرف مواد نقش داشته باشند. از این رو، به منظور مقابله مؤثر با پدیده دوپینگ و سوء مصرف مواد و داروها در ورزش کشور این گزارش یک پیشنهاد جامع را در قالب پیش‌نویس قانونی مبارزه با دوپینگ و سوء مصرف مواد ممنوعه در ایران ارائه می‌دهد. در پیش‌نویس ارائه شده با محوریت هم‌افزایی و قانونمند کردن مبارزه با دوپینگ، تقویت و ارتقای ساختار ستاد ملی مبارزه با دوپینگ و جرم‌انگاری دوپینگ سه فصل در قالب ۹ ماده پیشنهاد شده است.

بیان / شرح مسئله

گزارش عملکرد ۱۰ سال اخیر «ایران نادو» نشان می‌دهد که بیشترین عملکرد ستاد ملی مبارزه با دوپینگ مربوط به انجام آزمایش‌های دوپینگ در حوزه دوپینگ رقابتی (قهرمانی) بوده و در حیطه سوء مصرف داروها در ورزش غیر حرفه‌ای و تناسب اندام عملکردی نداشته است.^۱ همچنین عملکرد ستاد در انجام اقدامات آموزشی و پیشگیرانه و ارتقا و اعتلای فرهنگ ورزشی مطلوب نبوده است و نیاز به تقویت جدی دارد؛ بنابراین این مطالعه در پی ایجاد بسترهای قانونی و ارائه راهکارهای مؤثر در جهت مقابله با دوپینگ و سوء مصرف مواد و داروها در ورزش ایران است.

نقطه نظرات / یافته‌های کلیدی

■ عملکرد ستاد ملی مبارزه با دوپینگ در زمینه انجام اقدامات آموزشی و پیشگیرانه و ارتقای ارزش‌های ورزشی برگرفته از فرهنگ ایرانی - اسلامی نیازمند بازنگری و تقویت است. فراوانی و دسترسی برنامه‌های آموزشی و پیشگیرانه محدود است و غالباً نمی‌تواند مربیان و ورزشکاران پایه را درگیر کند.

■ بُعد اول مواجهه با دوپینگ در این مطالعه ارتقای همکاری ملی و بین‌المللی در زمینه مقابله با دوپینگ است. از آنجاکه همه کشورهای عضو وادا در راستای ارتقای شیوه‌های پیشگیرانه، پروتکل آزمایش‌های دوپینگ و روش‌های مبارزه با دوپینگ فعالیت می‌کنند بنابراین همکاری بین‌المللی سبب اتخاذ راهکارهای بهینه مقابله با دوپینگ و بومی‌سازی آن می‌شود و بهترین اقدامات را به اشتراک می‌گذارد. همچنین همکاری ملی موجب اثربخشی برنامه‌ها و اقدامات و تقویت فرهنگ ورزش پاک می‌شود.

■ بُعد دوم مواجهه با دوپینگ در این مطالعه ارتقای ساختار نظارتی و اجرایی ستاد مبارزه با دوپینگ در کشور است. از آنجاکه ستاد ملی مبارزه با دوپینگ وظایف گسترده‌ای در رصد مقررات‌پذیری دستورالعمل‌های مبارزه با دوپینگ، انجام پیوسته آزمایش‌های دوپینگ و انجام اقدامات آموزشی برای همه رشته‌های ورزشی رقابتی در ۵۲ فدراسیون ورزشی دارد؛ بنابراین جهت حفظ سلامت همه ورزشکاران و اجرای وظیفه ارتقای ارزش‌ها و فرهنگ ورزشی مبتنی بر ارزش‌های فرهنگ ایرانی - اسلامی، ستاد ملی مبارزه با دوپینگ نیازمند ارتقا در ساختار سازمانی و تشکیلاتی است.

■ بُعد سوم مواجهه با دوپینگ ایجاد بستر قانونی مبارزه با دوپینگ در کشور و جرم‌انگاری دوپینگ و سوء مصرف مواد و داروها در ورزش است. از آنجاکه در فرایند دوپینگ و سوء مصرف مواد و داروها شرکت‌های داروسازی، قاچاق و افراد و ذی‌نفعان مختلف دخیل هستند، بنابراین مقابله با دوپینگ نیازمند یک ساختار قانونی و قوی در سطح کشور است.

پیشنهاد راهکار تقنینی، نظارتی یا سیاستی

■ بر اساس اهمیت مقابله با دوپینگ و سوء مصرف مواد و داروها در ورزش و تقویت ارزش‌های مبتنی بر فرهنگ ایرانی - اسلامی در ورزش کشور، این گزارش پیش‌نویس قانونی مبارزه با دوپینگ و سوء مصرف مواد و داروها در ورزش ایران را ارائه داده است. این پیش‌نویس شامل پنج فصل و نه ماده است که در آن ضمن ارائه تعاریف، بر ایجاد بستر قانونی همکاری‌های ملی، ارتقای ساختار سازمانی و تشکیلاتی ستاد ملی مبارزه با دوپینگ و جرم‌انگاری دوپینگ و سوء مصرف مواد و داروها در ورزش با رویکرد اعمال مجازات بر تولید، نگهداری، خرید و فروش مواد فهرست‌ممنوعه^۲ توسط ورزشکاران یا کادر پشتیبان آنها تأکید شده است.

۱. اگرچه که بر اساس دستورالعمل وادا مأموریت اصلی سازمان‌های ملی مبارزه با دوپینگ مربوط به ورزش رقابتی است، اما از آنجاکه ورزشکاران زیادی در بخش تناسب اندام فعال هستند و در معرض استفاده از داروهای نیروزا به‌ویژه استروئیدهای آنابولیک قرار دارند. بنابراین حفاظت از سلامتی این دسته از ورزشکاران که تحت خطر جدی ناشی از استفاده از مواد ممنوعه قرار دارند ضروری است.

۲. فهرست مواد و روش‌های ممنوعه اعلامی از سوی آژانس جهانی مبارزه با دوپینگ.

۱. مقدمه (بیان مسئله)

سنگ بنای مفهوم دوپینگ انجام اقدامات فریبکارانه در جهت تحت تأثیر قرار دادن نتایج مسابقات ورزشی به صورت ناعادلانه است. مهم‌ترین خطر دوپینگ در سطح فردی، تهدید جدی سلامت ورزشکاران است و در سطح اجتماعی نیز دوپینگ با تضعیف ارزش‌های ورزشی همچون احترام، صداقت و بازی جوانمردانه آثار مخربی بر هم‌گرایی و اعتماد اجتماعی دارد. به علاوه از آنجا که ورزش‌های رقابتی جنبه بین‌المللی پیدا کرده است؛ بنابراین آسیب‌هایی همچون دوپینگ، اعتبار و حیثیت ملی کشورها در عرصه بین‌الملل را خدشه‌دار می‌کند. در جهان سازمان اصلی متولی مبارزه با دوپینگ سازمان جهانی مبارزه با دوپینگ (وادا) است. این سازمان نهادی مستقل است که در سراسر جهان اقدامات ضد دوپینگ کشورهای عضو را رصد می‌کند. همه کشورهای عضو واداملزم به رعایت کد (دستورالعمل) واداهستند [۱]. در ایران نیز طبق [قانون عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در آژانس جهانی مبارزه با زورافزایی مصوب سال ۱۳۹۰ ستاد ملی مبارزه با دوپینگ \(ایران نادو\)](#) متولی اصلی مبارزه با دوپینگ است. از جمله وظایف اصلی ستاد، اجرای دستورالعمل (کد) جهانی مبارزه با دوپینگ در راستای حفاظت از سلامت ورزشکاران و نهادینه کردن ارزش‌ها در ورزش است [۲]. در تاریخ ورزش ایران همواره به ارزش‌های معنوی و اخلاقی تأکید شده است. براساس گزارش‌های ملی عملکرد ستاد عموماً در زمینه ورزش رقابتی بوده و در این خصوص اقدامات آموزشی و فرهنگی کفایت لازم و کافی رانداشته است [۳]. با توجه به تهدیدهای جدی دوپینگ و سوء مصرف مواد و داروها در حوزه سلامت ورزشکاران و امکان بروز عوارض جدی و یا حتی مرگ در اثر مصرف سوء مواد نیروزا ممنوعه مانند استروئیدهای آنابولیک و برخی از داروها و همچنین با توجه به اهمیت ارتقای اخلاق و اعتدالی ارزش‌های فرهنگی ایرانی-اسلامی در ورزش کشور از این رو این مطالعه با هدف ایجاد بسترهای قانونی و ارائه راهکارهای مؤثر در جهت مقابله با دوپینگ و سوء مصرف مواد و داروها در ورزش ایران تدوین شده است.

۲. ضرورت و اهمیت مبارزه با دوپینگ در ایران

مبارزه با دوپینگ یک مسئله جهانی است و نهاد اصلی متولی آن در جهان با عنوان آژانس جهانی مبارزه با دوپینگ (وادا) فعالیت می‌کند. وادا کد (دستورالعمل) مبارزه با دوپینگ را اعلام می‌کند و کشورهای عضو این نهاد ملزم هستند که خودشان را با مقررات وادا تطبیق دهند. در هر کشوری سازمان ملی مبارزه با دوپینگ آن کشور به عنوان نماینده وادا عمل خواهد کرد و مأموریت اصلی آن حفظ سلامت همه ورزشکاران و توسعه ارزش‌های اخلاقی و ارتقای فرهنگ ورزش پاک و عاری از تقلب است. از این رو، هر کشوری در تلاش است که علاوه بر اجرای دستورالعمل‌های وادا در مبارزه با دوپینگ نسبت به ارتقای اخلاق و ارزش‌ها در ورزش خود اقدام نماید. بسیاری از کشورهای موفق در زمینه ورزش رقابتی نه تنها ورزش خود را با مقررات و استانداردهای جهانی مبارزه با دوپینگ تطبیق داده‌اند بلکه جهت مبارزه مؤثر با دوپینگ اقداماتی ورای مأموریت‌های وادا را انجام داده‌اند؛ که از جمله این اقدامات می‌توان به جرم‌انگاری دوپینگ و تدوین برنامه و چارچوب ملی مقابله با دوپینگ اشاره کرد [۱].

در ایران نهاد اصلی پیاده‌سازی سیاست‌های ضد دوپینگ ستاد ملی مبارزه با دوپینگ (ایران نادو) است. در سال ۱۳۸۸ [قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی مبارزه با دوپینگ در ورزش یونسکو](#) و در سال ۱۳۹۰ قانون عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در وادا توسط مجلس شورای اسلامی تصویب شد و این قانون رسماً به دولت جمهوری اسلامی ایران ابلاغ گردید. مطابق [قانون عضویت](#)

دولت جمهوری اسلامی ایران در وادامصوب ۱۳۹۰ ستاد ملی مبارزه با دوپینگ با این هدف که به عنوان سازمان ملی مبارزه با دوپینگ در ایران فعالیت کند، توسط دولت جمهوری اسلامی ایران و تأیید شورای نگهبان تأسیس شد. این ستاد به طور ویژه دارای مسئولیت‌ها و اختیارات لازم است تا در تصمیمات و فعالیت‌های خود مستقل از بدنه ورزش و دولت عمل کند [۲].

از جمله چالش‌های ستاد ملی مبارزه با دوپینگ شامل ضعف در منابع مالی و ضعف در منابع نرم‌افزاری و سخت‌افزاری است. از این رو، ستاد در انجام مهم‌ترین مأموریت خود که حفاظت از سلامت ورزشکاران و نهادینه کردن ارزش‌ها و ارتقای فرهنگ ورزشی است با چالش‌های جدی مواجه است. در زمینه حفاظت از سلامت ورزشکاران عملکرد ستاد مطابق دستورالعمل وادام مربوط به ورزشکاران رقابتی بوده و در حیطه حفاظت از سلامت ورزشکاران غیر حرفه‌ای و تناسب اندام^۱ (دوپینگ تناسب اندام) و پیشگیری، شناسایی و مدیریت آن عملکرد و دخالت مستقیم ندارد. در واقع در مورد دوپینگ تناسب اندام یا همان سوء مصرف مواد و داروها در ورزش غیر حرفه‌ای اطلاعات آماری موثقی وجود ندارد و از فجایع جبران‌ناپذیر این حوزه می‌توان به برخی از پرونده‌های کیفی منجر به فوت اشاره کرد. با توجه به اینکه عملکرد ستاد در زمینه آموزش و برنامه‌های پیشگیرانه به میزان کافی نبوده، از این رو عملکرد فرهنگی ستاد مطلوب گزارش نمی‌شود [۳]. در جدول زیر خلاصه‌ای از عملکرد ستاد ملی مبارزه با دوپینگ در حوزه‌های مختلف مطابق «گزارش راهبردی وضعیت دوپینگ در ورزش ایران» آورده شده است.

جدول ۱. خلاصه عملکرد ستاد ملی مبارزه با دوپینگ در حوزه‌های مختلف طی ۱۰ سال اخیر [۳]

در ورزش رقابتی	در ورزش غیر حرفه‌ای و دوپینگ تناسب اندام	در مدیریت انطباق با کد وادام	وضعیت بودجه ستاد	در حوزه آموزشی و پیشگیری
بیشترین عملکرد ستاد مطابق دستورالعمل وادام مربوط به این حوزه بوده است. در طی ۱۰ سال اخیر ۱۰۸۶۱ نمونه دوپینگ در رشته‌های ورزشی مختلف گرفته شده که تعداد ۳۴۱ نمونه مثبت اعلام شده است. نرخ مثبت شدن دوپینگ ^۲ در طی ۱۰ سال در ورزش ایران ۳/۱۴ درصد بوده است. ^۳	ستاد در زمینه پیشگیری، شناسایی و مدیریت این حوزه عموماً عملکردی نداشته است. در حالی که وجود برخی از پرونده‌های منجر به فوت از فجایع جبران‌ناپذیر این حوزه است.	با توجه به وظایف گسترده این حوزه و با توجه به محدودیت‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری و نیز وجود تحریم‌های ظالمانه علیه کشورمان، بعضاً از سوی وادام هشدارهای جدی در این زمینه به ستاد ابلاغ شده است و چنانچه ستاد نتواند وظایف تعیین شده در این بخش را به گونه‌ای مطلوب انجام دهد با خطر تعلیق ورزش کشور مواجه خواهیم شد.	بودجه ستاد ملی مبارزه با دوپینگ از محل دریافت حق عضویت فدراسیون پزشکی ورزشی تأمین می‌شود. با توجه به وظایف متعدد ستاد و هزینه‌های مربوط به شناسایی و آزمایش‌های دوپینگ، هزینه‌های مربوط به مدیریت دوپینگ، هزینه‌های مربوط به مدیریت وادام و حق عضویت بین‌المللی، لذا ستاد نیاز مبرم به تأمین مالی پایدار دارد.	با توجه به ضعف منابع و ضعف زیرساخت‌ها عملکرد آموزشی و فرهنگی ستاد عمدتاً معطوف به اطلاع‌رسانی به ورزشکاران رقابتی نخبه است و عملاً عملکرد آموزشی و فرهنگی ستاد شمولیت و غنای لازم و کافی را ندارد.

۱. موضوع دوپینگ در ورزشکاران تناسب اندام در ادبیات پژوهشی به «دوپینگ تناسب اندام» معروف است.

۲. شاخص نرخ مثبت شدن دوپینگ بیانگر نسبت بین تعداد نمونه‌های مثبت و تعداد کل نمونه‌ها در هر رشته ورزشی است.

۳. نرخ مثبت شدن دوپینگ به ترتیب در رشته‌های بدن‌سازی و پرورش اندام، جودو/کوراش، وزنه‌برداری، کشتی و دو و میدانی نسبت به سایر رشته‌های ورزشی بالاتر بوده و مواد استروئیدی بیشترین استفاده را در بین ورزشکاران دوپینگ داشته است.

با توجه به موارد اشاره شده در جدول ۱ عملکرد ستاد ملی مبارزه با دوپینگ در حوزه‌های مختلف نیاز به تقویت جدی دارد. با توجه به گستردگی وظایف سازمان‌های ملی مبارزه با دوپینگ (نادوها)، مدیریت این سازمان‌ها در بسیاری از کشورها به صورت مستقل و با حمایت مالی ویژه است [۱]. بنابراین از آنجاکه در ایران ستاد ملی مبارزه با دوپینگ وظیفه کنترل دوپینگ در همه رشته‌های ورزشی رقابتی را عهده‌دار است و هزینه‌های ستاد شامل طیف گسترده‌ای از جمله؛ هزینه‌های مربوط به شناسایی و آزمایش‌های دوپینگ، هزینه‌های مربوط به مدیریت دوپینگ، هزینه‌های مربوط به مدیریت انطباق با کد وادا و حق عضویت بین‌المللی است. بنابراین جهت انجام این مأموریت نیازمند ارتقای ساختار سازمانی و تأمین مالی پایدار است. همچنین با توجه به اینکه حفاظت از سلامت همه ورزشکاران (حرفه‌ای / قهرمانی و غیر حرفه‌ای) و اعتلای فرهنگ ورزشی برگرفته از آموزه‌های فرهنگی ایرانی-اسلامی در راستای مقابله با دوپینگ ضروری است؛ بنابراین ابعاد مواجهه با دوپینگ بررسی و متعاقب آن راه‌حل‌های تکمیلی ارائه می‌شود.

۳. ابعاد مواجهه با دوپینگ

تبیین اینکه چرا یک ورزشکار دوپینگ می‌کند حائز اهمیت است. ممکن است طیف مختلفی از عوامل شخصی، عوامل محیطی مربوط به فرهنگ ورزشی و وجود آسیب‌های ورزشی در کار باشد. مسئله در آنجا پیچیده می‌شود که نه تنها ورزشکاران رقابتی بلکه برخی از ورزشکاران غیر حرفه‌ای و تناسب اندام که با هدف سلامتی به ورزش می‌پردازند نیز در معرض دوپینگ یا سوء مصرف داروها قرار گرفته و بدان ارتکاب می‌ورزند. بنابراین در ادبیات پژوهشی از دوپینگ به عنوان یک پدیده پیچیده یاد می‌شود [۳]. به همین دلیل مقابله با دوپینگ و سوء مصرف مواد و داروها در ورزش نیازمند یک رویکرد جامع و همه‌جانبه است.

در لایه اول مبارزه با دوپینگ سازمان جهانی مبارزه با دوپینگ (وادا) قرار دارد. از این رو همه کشورهای عضو وادا ملزم به ارتقا شیوه‌های پیشگیرانه، پروتکل آزمایش‌های دوپینگ و روش‌های مبارزه با دوپینگ هستند و در صورتی که قوانین و مقررات وادا در زمینه مبارزه با دوپینگ را رعایت نکنند با خطر تعلیق ورزش خود مواجه هستند. در واقع وادا به عنوان یک سیستم قوی در داخل بدنه ورزش عمل خواهد کرد و سیاست‌های خود را از بالا به پایین ابلاغ می‌کند [۱]. در هر کشوری که به عضویت وادا درآمده است، سازمان‌های ملی مبارزه با دوپینگ به عنوان نماینده وادا عمل می‌کنند. به منظور اجرای سیاست‌های ملی مبارزه با دوپینگ، نقش فدراسیون‌ها و نهادهای ورزشی نیز در هر کشوری بسیار حائز اهمیت است. از این رو، بعد اول مواجهه با دوپینگ در این مطالعه از تقای همکاری ملی و بین‌المللی است. همکاری بین‌المللی سبب اتخاذ راهکارهای بهینه مقابله با دوپینگ و بومی سازی آن می‌شود و بهترین اقدامات را به اشتراک می‌گذارد و موجب تسهیل تبادل دانش و یادگیری تجربی است. همچنین همکاری ملی موجب اثربخشی برنامه‌ها و تقویت فرهنگ ورزش اخلاق‌مدار می‌شود.

در لایه دوم مبارزه با دوپینگ، سازمان‌های ملی مبارزه با دوپینگ هر کشور قرار دارند. این سازمان‌ها باید با در نظر گرفتن بستر فرهنگی هر کشور طیف گسترده‌ای از وظایف و مسئولیت‌های خود را عملیاتی کنند. تعدد فدراسیون‌ها و نهادهای ورزشی و همچنین تعدد رشته‌های ورزشی بر دشواری انجام وظایف و مأموریت‌های سازمان‌های ملی مبارزه با دوپینگ می‌افزاید [۲]. بنابراین بعد دوم مواجهه با دوپینگ در این مطالعه از تقای ساختار نظارتی و اجرایی سازمان‌های ملی مبارزه با دوپینگ است.

در لایه سوم مبارزه با دوپینگ نهادهای نظارتی خارج از بدنه ورزش قرار دارند. تولید و توزیع مواد نیروزا ممنوعه به ویژه استروئیدهای آنابولیک یک تجارت پرسود است که در این تجارت برخی از شرکت‌های داروسازی و برخی از عوامل مربوط به قاچاق در خارج از بدنه ورزش دخیل هستند که اساساً سیستم داخلی ورزش نمی‌تواند کنترلی روی آن داشته باشد؛ از این رو لایه سوم مواجهه با دوپینگ خارج از بدنه ورزش قرار دارد و نیازمند اتخاذ یک چارچوب قانونی در سطح هر کشور است. بنابراین بعد سوم مواجهه با دوپینگ در این مطالعه جرم‌انگاری دوپینگ است. در ادامه اهمیت هر یک از این ابعاد تشریح می‌شود.

الف) همکاری ملی و بین‌المللی

اجرای استانداردهای وادا به امضاکنندگان کد، از جمله سازمان‌های ملی ضد دوپینگ،^۱ کمیته‌های ملی المپیک،^۲ کمیته‌های ملی پارالمپیک،^۳ فدراسیون‌های بین‌المللی،^۴ سازمان‌های رویدادهای مهم^۵ و سایر سازمان‌های مهم مرتبط با ورزش^۶ تفویض می‌شود. بنابراین اجرای سیاست‌های وادا منعکس‌کننده یک ساختار عملیاتی از بالا به پایین است. در نتیجه، اجرای مؤثر سیاست‌های ضد دوپینگ وابسته به ساختار و نحوه همکاری نهادهای امضاکننده و نظارت نهادهای بالادستی همچون وادا و سازمان‌های ملی ضد دوپینگ است [۵،۴].

رویکرد غالب برای مدیریت دوپینگ عمدتاً بر استراتژی‌های شناسایی و بازدارندگی^۷ متمرکز است که با تکیه بر آزمایش‌های گسترده و جمع‌آوری داده‌ها، هزینه‌های قابل توجهی را متحمل می‌شود [۶]. به علاوه تشخیص و شناسایی دقیق دوپینگ با چالش‌هایی مواجه است؛ به‌طور مثال، برخی از موارد ارتکاب به دوپینگ سال‌ها بعد از انجام دوپینگ و بیشتر مبتنی بر بازجویی و براساس شواهد میدانی کشف می‌شوند. همچنین برخی موارد ژنتیکی در افراد ممکن است بر نتیجه آزمایش دوپینگ مؤثر باشد و دوپینگ ورزشکاران را نشان ندهد؛^۸ بنابراین اتکا به آزمایش پزشکی به‌عنوان تنها ابزار تشخیصی اساساً ناقص است. همچنین، با توجه به طیف گسترده‌ای از مواد طبقه‌بندی شده به‌عنوان ممنوعه، اجرای عملی یک روش آزمایش جامع که تمام مواد ممنوعه را دربرمی‌گیرد، غیرممکن است. چالش مهم دیگر ماهیت پیچیده دستورالعمل‌ها و مقررات آژانس جهانی ضد دوپینگ است که توانایی ورزشکاران را برای درک کامل اصول اساسی، مسئولیت و محرومیت در چارچوب قوانین ضد دوپینگ پیچیده می‌کند [۷]. در برخی مطالعات اجرای سیاست‌های جهانی ضد دوپینگ در چارچوب ساختاری از بالا به پایین به‌عنوان یک چالش مطرح شده است و همین امر سبب شده که درجه ناهمگونی از مقررات‌پذیری را در میان امضاکنندگان کد به‌همراه داشته باشد. همچنین مطالعات مختلف چندین مانع را برای اجرای موفقیت‌آمیز سیاست ضد دوپینگ، از جمله منابع مالی ناکافی، کمبود تخصص فنی و منابع انسانی، اولویت‌های رقابتی،^۹ عوامل اجتماعی-جغرافیایی، تنوع فرهنگی، و عوامل سیاسی را مطرح کرده‌اند [۵،۴].

با توجه به این چالش‌ها، تقویت رویکردهای مدیریتی برای مبارزه با دوپینگ ضروری است. کد یا دستورالعمل وادا نقش‌ها و مسئولیت‌های خاصی را برای امضاکنندگان مشخص می‌کند و بر ضرورت همکاری سازمان‌های ملی مبارزه با دوپینگ و فدراسیون‌های بین‌المللی برای «ترویج آموزش ضد دوپینگ»^{۱۰} تأکید می‌کند. از این رو، برای پیاده‌سازی سیاست‌های ضد دوپینگ همکاری ملی بین نهادهای ورزشی و همچنین همکاری بین‌المللی ضرورت ویژه دارد و اساساً سازمان ملی مبارزه با دوپینگ باید از منابع مالی و انسانی لازم برخوردار باشد و با حیطة گسترده‌ای از وظایف فعالیت کند.

ب) ساختار نظارتی و اجرا

در کشور نهادهای ورزشی متعددی مانند وزارت ورزش و جوانان، کمیته ملی المپیک و پارالمپیک و فدراسیون‌های ورزشی متولیان اصلی ورزش در رشته‌های ورزشی مختلف هستند. از این رو، فراهم کردن زمینه بازی برابر برای همه ورزشکاران در رشته‌های مختلف نیازمند

1. National Anti-Doping Organizations (NADOs)
2. National Olympic Committees (NOCs)
3. National Paralympic Committees (NPCs)
4. International Federations (IFs)
5. Major Event Organizations (MEOs)
6. Other Organizations Having Significant Relevance in Sport
7. Detection and Deterrence

۸. به‌عنوان مثال یکی از آزمایش‌های پرکاربرد برای دوپینگ نسبت تستوسترون/اپیتستوسترون است. برخی مطالعات نشان داده‌اند در گروه‌های قومی خاص، به‌ویژه در برخی از جمعیت‌های آسیایی، این نسبت همواره پایین است. بنابراین اگر ورزشکارانی که این نسبت در آنها همواره پایین است مرتکب عمل دوپینگ شوند تشخیص دقیق دوپینگ پیچیده می‌شود و ممکن است ورزشکاران به‌رغم احتمال مصرف مواد ممنوعه، آزمایش‌شان منفی باشد.

9. Competing Priorities
10. Promote Anti-Doping Education

همکاری و مقررات‌پذیری^۱ همه نهادهای ورزشی کشور نسبت به مقررات ضد دوپینگ است. در واقع ساختار و ساز و کار نظارتی سازمان‌های ملی مبارزه با دوپینگ باید به گونه‌ای باشد که بتواند در جهت مقررات‌پذیری نهادهای ورزشی متعدد نظارت لازم و کافی را داشته باشد. همچنین یکی از راهکارهای مهم در جهت مبارزه با دوپینگ برنامه‌های کنترل دوپینگ^۲ در سطح ملی است که توسط نهادها و سازمان‌های ملی مبارزه با دوپینگ به منظور شناسایی و جلوگیری از دوپینگ طراحی و اجرا می‌شود.

سازمان‌های مبارزه با دوپینگ وظایف متعددی دارند که از جمله می‌توان به مواردی همچون؛ جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل نمونه‌های دوپینگ (از جمله تست‌های درون مسابقه و خارج از مسابقه) با استفاده از آزمایشگاه‌های معتبر، اقدامات آموزشی در زمینه افزایش آگاهی از خطرات دوپینگ، اقدامات آموزشی مرتبط با ارتقای ارزش‌های ورزشی؛ تحقیق و تفحص،^۳ اجرای^۴ مقررات، همکاری و به اشتراک‌گذاری اطلاعات و ایجاد بستر قانونی ملی جهت حمایت از فعالیت‌های ضد دوپینگ اشاره کرد. از این رو، عملیاتی شدن این اقدامات و برنامه‌ها نیازمند ساز و کار اجرایی و نظارتی مناسب است. همچنین این تعدد وظایف ضرورت تأمین منابع لازم را برای سازمان‌های مبارزه با دوپینگ بیش از پیش نمایان می‌کند. به طور کلی با توجه به گستردگی فعالیت‌های مرتبط با دوپینگ و پیچیدگی مقررات، آزمایش‌ها و رسیدگی به موارد نقض دوپینگ و همچنین با توجه به تعدد نهادهای ورزشی و تعداد بالای رشته‌های ورزشی و ورزشکاران بنابراین جهت پیاده‌سازی و اجرای سیاست‌های بین‌المللی و ملی ضد دوپینگ نقش نظارتی و عملیاتی سازمان‌های ملی ضد دوپینگ بسیار حائز اهمیت است.

ج) جرم‌انگاری

با توجه به اینکه بخشی از فرایند ارتکاب به دوپینگ مانند تولید و تهیه و عرضه مواد نیروزای ممنوعه به ویژه استروئیدهای آنابولیک خارج از بدنه ورزش است؛ لذا شرکت‌های داروسازی و قاچاق نیز در این فرایند دخیل هستند. بنابراین بدنه داخلی ورزش نمی‌تواند نسبت به کنترل عوامل مورد اشاره دخالتی داشته باشد. از این رو، ایجاد بستر قانونی مناسب در جهت مقابله با دوپینگ می‌تواند اثر بازدارندگی بالایی را داشته باشد. همچنین با ادغام محرومیت‌های دوپینگ در سیستم عدالت کیفری، کشورها می‌توانند اطمینان حاصل کنند که تمام جنبه‌های اقدامات ضد دوپینگ، از جمله تولید، توزیع و استفاده از مواد ممنوعه تحت پوشش قانون قرار می‌گیرد [۶] و بستر قانونی مناسبی برای مقابله با دوپینگ ایجاد می‌شود.

1. Consistency and Compliance
2. Testing Programs
3. Investigation
4. Enforcement

۴. مواجهه با دوپینگ در ورزش ایران

با توجه به مصوبه مجلس شورای اسلامی در سال ۱۳۸۸ مبنی بر الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی مبارزه با دوپینگ در ورزش یونسکو و همچنین تصویب قانون عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در واداد در سال ۱۳۹۰ و ابلاغ رسمی آن به دولت، با گذشت بیش از یک دهه از ابلاغ آن قانون ستاد ملی مبارزه با دوپینگ از نظر ساختاری و منابع در وضعیت نامطلوب قرار دارد [۱]. جامعه مخاطب ستاد ملی مبارزه با دوپینگ تقریباً ۵۲ فدراسیون ورزشی است که با طیفی از ورزش‌های متنوع و ورزشکاران رده‌های سنی مختلف سروکار دارد. ستاد از طرفی باید شرایط خود را با مقررات جهانی انطباق دهد و از طرف دیگر در راستای مبارزه با دوپینگ و نهادینه کردن ارزش‌ها در ورزش به طیف گسترده‌ای از ورزشکاران خدمات آموزشی ارائه دهد. به‌علاوه طیف بسیار زیادی از ورزشکاران نیز که در باشگاه‌های بدن‌سازی و تناسب اندام ورزش می‌کنند در معرض استفاده سوء از مواد نیروزا به‌ویژه استروئیدهای آنابولیک هستند. پدیده دوپینگ در این بخش به مراتب خطرات بسیار جدی به‌ویژه در حوزه سلامتی ایجاد می‌کند. از آنجا که براساس دستورالعمل‌های واداد ورزش رقابتی در اولویت است؛ معمولاً محافظت از سلامت ورزشکاران غیررقابتی و غیر حرفه‌ای به دلیل محدودیت منابع مورد توجه واقع نمی‌شود. بنابراین چارچوب قانونگذاری در درجه اول باید منجر به تقویت ساختاری و منابع ستاد ملی مبارزه با دوپینگ شود.

همچنین از آنجا که به‌غیر از بدنه ورزش (مانند سازمان‌های مبارزه با دوپینگ، کمیته‌های ملی المپیک و پارالمپیک، فدراسیون‌ها و سایر نهادهای ورزشی) نقش شرکت‌های داروسازی در تولید مواد ممنوعه برجسته است و همچنین با توجه به بحث گسترده قاچاق در دوپینگ؛ بنابراین ضرورت دارد جهت کنترل دوپینگ در کنار تقویت سیستم داخلی ورزش اقدامات بازدارنده قانونی جدی اتخاذ شود و بستر قانونی لازم جهت مقابله مؤثر با دوپینگ در سطح کشور صورت پذیرد. از این رو، با توجه به وضعیت موجود جهت ارتقای چارچوب قانونی مبارزه با دوپینگ در کشور یک پیشنهاد جامع در قالب پیش‌نویس لایحه مبارزه با دوپینگ در ایران ارائه می‌شود. در پیش‌نویس ارائه شده، علاوه بر تقویت ساختار و فراهم کردن بستر همکاری ملی جهت مقابله با دوپینگ بسته‌تقنینی بازدارنده شامل جرم‌انگاری دوپینگ پیشنهاد شده است.

۵. نتیجه‌گیری و پیشنهادها

بررسی‌ها نشان می‌دهد علاوه بر فراهم کردن بستر قانونی ساختار مبارزه با دوپینگ در کشور لازم است به جرم‌انگاری دوپینگ نیز پرداخته شود. از آنجا که حفاظت از سلامت ورزشکاران به‌ویژه ورزشکاران غیر حرفه‌ای و تناسب اندام بسیار حیاتی است و متأسفانه در زمینه خطرات جبران‌ناپذیر استفاده از مواد و داروهای نیروزا ممنوعه برخی از پرونده‌های کیفری مربوط به مرگ ورزشکاران به دلیل مصرف مواد نیروزا ممنوعه در کشور گزارش شده است و با توجه به اینکه در فرایند ارتکاب به دوپینگ و تولید مواد ممنوعه نیروزا، شرکت‌های داروسازی دخیل هستند؛ لذا بحث قاچاق در این زمینه مؤثر است. بنابراین کنترل عوامل بیرون از بدنه ورزش، نیازمند اقدامات جدی بازدارنده است؛ بنابراین مقابله مؤثر با پدیده دوپینگ نیازمند جرم‌انگاری بوده که در این پیشنهاد به آن پرداخته شده است.

۶. پیش‌نویس لایحه مبارزه با دوپینگ در ایران

الف) طرح مبارزه با دوپینگ در ورزش

فصل اول: کلیات

ماده (۱): تعاریف

اصطلاحات موجود در این قانون در معانی مشروح ذیل به کار می‌روند:

۱. **دوپینگ:** هرگونه استفاده از مواد یا روش‌های ممنوعه به منظور افزایش غیرمجاز عملکرد ورزشی مطابق با آخرین کد آژانس جهانی مبارزه با دوپینگ (وادا) و آخرین دستورالعمل ستاد ملی مبارزه با دوپینگ.
۲. **مواد ممنوعه:** هرگونه ماده شیمیایی، طبیعی یا بیولوژیکی که مطابق آخرین فهرست ممنوعه اعلامی از سوی آژانس جهانی مبارزه با دوپینگ یا سازمان ملی مبارزه با دوپینگ به طور غیرمجاز برای افزایش عملکرد ورزشی استفاده می‌شود.
۳. **وادا:** آژانس جهانی مبارزه با دوپینگ که متولی نظارت، کنترل و اجرای سیاست‌های مبارزه با دوپینگ در سطح جهان است.
۴. **شورای عالی مبارزه با دوپینگ:** عالی‌ترین نهاد تصمیم‌گیر در خصوص بررسی و تدوین سیاست‌های مبارزه با دوپینگ در ایران.
۵. **ستاد ملی مبارزه با دوپینگ یا ایران نادو:** نهاد قانونی مسئول نظارت، کنترل و اجرای سیاست‌های مبارزه با دوپینگ در کشور.
۶. **ورزشکار:** هر فردی که به طور حرفه‌ای یا آماتوری در فعالیت‌های ورزشی شرکت می‌کند.
۷. **کادر پشتیبان:** شامل پزشکان، مربیان، مدیران و سایر افرادی است که به ورزشکاران کمک می‌کنند.
۸. **قرارداد ورزشی:** یک قرارداد حقوقی بین یک ورزشکار و یک باشگاه یا سازمان ورزشی که شرایط شرکت و گرامت ورزشکار را مشخص می‌کند.
۹. **لیگ‌های ورزشی کشوری و منطقه‌ای:** مسابقات سازماندهی شده در سطح ملی و منطقه‌ای که ورزشکاران در آن شرکت می‌کنند.

فصل دوم: وظایف شورای عالی مبارزه با دوپینگ و ستاد ملی مبارزه با دوپینگ

ماده (۲): وظایف شورای عالی مبارزه با دوپینگ

۱. **تدوین سیاست‌ها و برنامه‌های ملی:** بررسی و تصویب سیاست‌های پیشگیرانه و برنامه‌های جامع مبارزه با دوپینگ مبتنی بر ارزش‌های فرهنگ ایرانی-اسلامی، در ورزش کشور و ارائه آن به ستاد ملی مبارزه با دوپینگ برای اجرا.
  ۲. **نظارت بر اجرای مقررات:** نظارت بر اجرای قوانین و مقررات مربوط به مبارزه با دوپینگ و ارزیابی کارایی اقدامات انجام شده توسط ستاد ملی مبارزه با دوپینگ.
  ۳. **گزارش دهی:** تهیه گزارش‌های دوره‌ای (سالانه) از وضعیت دوپینگ در ورزش کشور و ارائه آن به وزارت ورزش و جوانان و کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی.
  ۴. **مشاوره به ستاد ملی مبارزه با دوپینگ:** ارائه مشاوره‌های لازم به ستاد ملی مبارزه با دوپینگ در خصوص بهبود فرایندها و روش‌های مبارزه با دوپینگ.
- تبصره «۱»:** ریاست شورای عالی مبارزه با دوپینگ برعهده وزیر ورزش است و اعضای شورا متشکل از نمایندگان وزارت ورزش و جوانان، ستاد ملی مبارزه با دوپینگ، کمیته ملی المپیک، فدراسیون پزشکی ورزشی، متخصصان حوزه دوپینگ، نماینده وزارت بهداشت، نماینده قوه قضائیه، نماینده نیروی انتظامی، نماینده آموزش و پرورش، نماینده وزارت علوم و سایر افراد خبره به صلاحدید وزیر در حوزه‌های مرتبط خواهد بود. اعضای شورا برای مدت چهار سال توسط وزیر انتخاب می‌شوند و امکان تمدید دوره آنها وجود دارد.

تبصره «۲»: کلیه نهادها و سازمان‌های ذی‌ربط موظف به همکاری و اجرای مفاد این قانون هستند.

ماده (۳): وظایف و اختیارات ستاد ملی مبارزه با دوپینگ

۱. اجرای وظایف و تکالیف تعیین شده توسط آژانس جهانی مبارزه با دوپینگ مطابق قانون و برنامه‌های جامع و سیاست‌های ملی مبارزه با دوپینگ در ورزش کشور.

۲. همکاری با نهادهای بین‌المللی و سایر کشورها در راستای تبادل اطلاعات و تجربیات در زمینه مبارزه با دوپینگ با رعایت ملاحظات امنیتی.

۳. ارائه گزارش‌های دوره‌ای (سالانه) به شورای عالی مبارزه با دوپینگ در خصوص وضعیت دوپینگ در ورزش کشور و اقدامات انجام شده.
تبصره ۵: این ماده قانونی ۶ ماه پس از تاریخ تصویب لازم‌الاجراست و کلیه نهادها و سازمان‌های ذی‌ربط اعلام شده توسط شورای عالی مبارزه با دوپینگ موظف به همکاری و اجرای مفاد آن هستند.

فصل سوم: نظارت و اجرا

ماده (۴): این قانون تحت نظارت مجلس شورای اسلامی، وزارت ورزش و جوانان و سایر نهادهای نظارتی جمهوری اسلامی ایران اجرا خواهد شد و تمامی نهادهای احصا شده در تبصره «۱» ماده (۲) همین قانون موظف به همکاری با ستاد ملی مبارزه با دوپینگ هستند.
تبصره: دولت مکلف است ظرف مدت ۶ ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون نسبت به تأمین و تخصیص ردیف اعتباری ستاد ملی مبارزه با دوپینگ در بودجه‌های سنواتی اقدام نماید.

فصل چهارم: جرائم و مجازات‌ها

ماده (۵): مواد ممنوعه از مصادیق کالاهای ممنوع است و هرگونه واردات، نگهداری، فروش، تجویز و عرضه این مواد توسط افرادی غیرذی‌صلاح تعیین شده در قانون سازمان نظام پزشکی مصوب ۱۳۸۳ و قانون تعزیرات حکومتی امور بهداشتی و درمانی مصوب سال ۱۳۶۷ جرم است و مرتکب، مطابق ماده (۲۲) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مجازات می‌شود.

تبصره «۱»: در صورتی که ارزش عرفی (تجاری) مواد ممنوعه مشمول بندهای «الف» و «ب» ماده (۲۲) قانون مبارز با قاچاق کالا و ارز باشد، مرتکب علاوه بر جریمه نقدی مقرر در ماده مورد اشاره به مجازات حبس از ۶ ماه تا یک سال محکوم می‌شود.

تبصره «۲»: تجویز مواد نیروزای ممنوعه توسط پزشکان متخصص و با رعایت مراحل معافیت درمانی (TUE) اعلام شده توسط سازمان ملی مبارزه با دوپینگ مشمول این ماده نمی‌شود.

ماده (۶): هرگونه تولید مواد ممنوعه به جز از طریق مبادی قانونی جرم است و مرتکب علاوه بر مصادره اموال ناشی از همان جرم به دو سال تا پنج سال حبس و به جزای نقدی معادل هفت تا ده برابر ارزش مواد مکشوفه مجازات می‌شود.

ماده (۷): هر ورزشکار عضو تیم ملی که توسط ستاد ملی مبارزه با دوپینگ یا آژانس بین‌المللی مبارزه با دوپینگ در مصرف مواد ممنوعه متخلف شناخته شود و دوپینگ عمدی ایشان ثابت شده باشد؛ به جزای نقدی معادل دو تا پنج برابر ارزش کارشناسی دستمزدهای یک سال عضویت در تیم ملی و ارزش جایزه مقام اول رقابتی که در آن مرتکب دوپینگ شده است محکوم می‌شود. در صورت تکرار مرتکب علاوه بر پرداخت حداکثر جزای نقدی مذکور به محرومیت از حقوق اجتماعی درجه پنج محکوم خواهد شد.

تبصره «۱»: ارزش کارشناسی موضوع این ماده توسط دو کارشناس رسمی دادگستری معرفی شده توسط وزارت ورزش و جوانان تعیین خواهد شد.

تبصره «۲»: برای سرمربیان ملی و باشگاهی که در یک بازه زمانی دوساله دوپینگ عمدی دو نفر یا بیشتر از ورزشکاران تحت مربی‌گری

و مدیریت وی توسط ستاد ملی مبارزه با دوپینگ ثابت شده باشد؛ یک سوم تا نصف محکومیت موضوع ماده (۷) در نظر گرفته خواهد شد.
ماده (۸): هر ورزشکار شاغل در لیگ‌های ورزشی داخلی و منطقه‌ای و هر ورزشکار شرکت‌کننده در مسابقات ورزشی ملی که توسط ستاد ملی مبارزه با دوپینگ به استفاده عمدی از مواد ممنوعه متخلف شناخته شده و دوپینگ وی ثابت شده باشد به جریمه نقدی معادل ۵۰ درصد مبلغ قرارداد ورزشی محکوم می‌شود.

تبصره «۱»: ورزشکارانی که فاقد قرارداد هستند و در مسابقات ملی توسط ستاد ملی مبارزه با دوپینگ به استفاده عمدی از مواد ممنوعه متخلف شناخته شده و دوپینگ ایشان ثابت شده باشد، به جریمه نقدی معادل میانگین رقم قرارداد در سطح لیگ یا باشگاه مربوطه با نظر کارشناس رسمی دادگستری معرفی شده توسط وزارت ورزش و جوانان محکوم می‌شوند.

تبصره «۲»: کلیه جریمه‌های موضوع مواد (۵ تا ۸) پس از گردش در خزانه در ردیف جداگانه به صورت درآمد هزینه و صد درصد (۱۰۰٪) تخصیص یافته به ستاد ملی مبارزه با دوپینگ اختصاص می‌یابد.

ماده (۹): هرگونه استفاده از اماکن و تأسیسات ورزشی متعلق به دولت برای کلیه افرادی که حکم محرومیت آنها توسط ستاد ملی مبارزه با دوپینگ صادر شده است در طول مدت محرومیت ممنوع است و تمام مجوزهای ورزشی آنها از زمان شروع محرومیت تا پایان آن فاقد اعتبار است.

تبصره: وزارت ورزش و جوانان موظف است نهایت ۶ ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون آیین‌نامه اجرایی این ماده را تدوین نماید.

منابع و مآخذ

[۱] رنجبر، صادق. مطالعه تجربه جهانی نحوه مقابله با دوپینگ در سطح ملی (بررسی کشورهای منتخب براساس شاخص‌های چندگانه). ماهنامه گزارش‌های کارشناسی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، ۱۴۰۳، ۱۴۰۳، ۲۰۱۲۵.

doi: 10.22034/report.mrc.2024.1403.32.7.20125.

[۲] ستاد ملی مبارزه با دوپینگ (۱۴۰۳). ستاد ملی مبارزه با دوپینگ ایران/تاریخچه. بر گرفته از <http://iranado.ir>.

[۳] رنجبر، صادق. گزارش راهبردی وضعیت دوپینگ در ورزش ایران. گزارش‌های کارشناسی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی. ۲۰۵۷۸، ۱۴۰۴.

[4] Gray, S. (2019). Achieving compliance with the World Anti-Doping Code: learning from the implementation of another international agreement. *International journal of sport policy and politics*, 11(2), 247260.

[5] Read, D., Skinner, J., Smith, A. C., Lock, D., & Stanic, M. (2024). The challenges of harmonising anti-doping policy implementation. *Sport Management Review*, 27(3), 365386.

[6] Patterson, L. B., Backhouse, S. H., & Duffy, P. J. (2016). Anti-doping education for coaches: Qualitative insights from national and international sporting and anti-doping organisations. *Sport Management Review*, 19(1), 3547.

[7] Haas, U., & Healey, D. (Eds.). (2016). *Doping in Sport and the Law*. Bloomsbury Publishing.

گزیده سیاستی

مهم‌ترین راهکارهای پیشنهادی جهت مقابله مؤثر با دوپینگ و سوء‌مصرف داروها در ورزش ایران شامل ایجاد چارچوب قانونی مقابله با دوپینگ و سوء‌مصرف داروها در کشور با محوریت ارتقای هم‌افزایی بین نهادهای ورزشی و غیرورزشی مرتبط، ارتقای ستاد ملی مبارزه با دوپینگ و جرم‌انگاری دوپینگ و سوء‌مصرف داروها در ورزش است.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc.majles.ir